

Megjelenik hetenként
kétszer:
szerdán és szombaton

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely
(Vármegyeház II. udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre 2 pengő.

Hirdetések:
□ -centiméterenként

Nyílt-tér:
soronként 20 fillér

TELEFON:
MTI kirendeltség, szerkesztőség és kiadóhivatal
109. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. PÉCSI JENŐ

SZERKESZTŐSÉGI POSTAFIÓK: 64
mely alá a szerkesztőségnek szóló mindennemű
írásbeli közlemény címzendő

Olaszország-Magyarország

Irta: dr. Görgey István orsz. képviselő

Az összeomlás után Olaszország volt az államok közt a legelső, amely Magyarországgal gazdasági kapcsolatokat akart kereskedelmi szerződés formájában kötni. Már 1920-ban, amikor még a háboru utáni európai állapotok teljesen kaotikusak voltak, Olaszország és Magyarország között rendes kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások indultak, amelyek az elvi kérdésekben meg is állapodtak, azonban a közbejött politikai és egyéb körülmények miatt ez a szerződés Olaszország és Magyarország között annakidején nem léphetett életbe.

Magyarország új gazdaságpolitikájának alapjait az új autonóm vámtarifában fektette le, amely 1925. évben lépett életbe. Ez az új vámtarifa tette lehetővé, hogy a magyar állam mindazokkal az országokkal, amelyek kereskedelempolitikai vonatkozásban érdeklik, rendszeres kereskedelmi megállapodásokat kössön.

Olaszország ekkor is az elsők között volt, amely velünk ideiglenes megállapodást létesített már 1925-ben. Ezt

az ideiglenes kereskedelmi szerződést, annakidején, a törvényhozás is letárgyalta és örvendetes hatásai a kölcsönös kereskedelmi forgalom tekintetében már 1926-ban kezdtek jelentkezni. 1928-ban kötöttük meg Olaszországgal azt a végleges és minden kérdésre kiterjedő kereskedelmi szerződésünket, amely ezidőszert is érvényben van. E szerződés hatása a kereskedelmi forgalom fellendülésével azonnal mutatkozott és 1929-ik évtől kezdve, Olaszország irányában, Magyarország agrártermékeinek exportja — vágóállatexportunk, buzakivitelünk — örvendetes fellendülést mutat. E kereskedelmi szerződés hatása alatt Olaszország felé irányuló kivitelünk 1929-ben 71.500.000 pengőre emelkedett, az Olaszországból Magyarország felé irányuló behozatal ezzel szemben csak 46.870.000 pengő volt, vagyis külkereskedelmi mérlegünk Olaszország irányában már 1929-ben 24.700.000 pengővel aktív.

Az utolsó, úgy nevezhetném, normális közép-európai gazdasági esztendő az 1930. év volt, mert a következő év folyamán már valutavédelmi és egyéb okokból, a külkeres-

kedelmi szabadforgalmat mindenféle intézkedésekkel korlátozták. 1930-ban Olaszország felé irányuló kivitelünk 117.250.000 pengőre ugrott fel, behozatalunk pedig csak 41.400.000 pengőt tett ki, tehát Olaszországgal szemben ebben az évben 76 millió pengővel volt aktív a külkereskedelmi mérlegünk. 1931-ben Olaszország felé irányuló kivitelünk 57.300.000 pengőre, tehát az előbbi év kivitelének a felére csökkent, behozatalunk pedig az 1930. évi 41 millióról 31.740.000 pengőre esett. Aktivitásunkat azonban még ebben az esztendőben is megtartottuk.

Egészen katasztrófális képet mutatott azonban e tekintetben a következő, a tavalyi év. Olaszország felé irányuló összkivitelünk már az esztendő első felében is csak 13.500.000 pengőt tett ki, behozatalunk pedig 10.570.000 pengőt. A kölcsönös gazdasági forgalomnak ez a nagymérvű összezsugorodása készítette a két állam kormányát arra, hogy olyan tárgyalási alapot kereszenek, amely a mai nehéz gazdasági viszonyok között is lehetővé teszi azt, hogy a két állam közötti külkereskedelmi forgalom újból megélénkítés-

sék. Egyrészt *Ausztria és Olaszország*, másrészt *Olaszország és Magyarország*, továbbá *Ausztria és Magyarország* között létesültek olyan gazdasági megállapodások, amelyek e három állam gazdasági cikkeit kölcsönös kicserélését megkönnyítik. Ennek eredményeképpen kötöttük meg Olaszországgal azt a pótszerződést és azt a megállapodást, amelyet a kormány múlt év júliusában rendelettel életbeléptetett.

Az olaszok e pótszerződés értelmében több szerződéses tételt (ló, vágóállat, baromfi, szalámi, tojás) lényegesen fel-emeltek és az olaszokkal szemben az alapszerződésben leköötött több cikkre nézve mi is visszanyertük szabad rendelkezési jogunkat, illetőleg felemeltük az eddigi szerződéses vámokat. Ezek a szerződések voltak az alapjai azoknak a megállapodásoknak, amelyek, annak idején, Gömbös Gyula kormányelnökünk jelenlétében *Rómában* kötöttünk, amivel mezőgazdasági cikkeinknek (főképp szarvasmarhánknak és gabonaneműinknek) Olaszországba való exportja *tényleges* biztosítást nyert.

A „ZEMPLÉN” EREDETI TÁRCÁJA

A Szocialis Missziótársulat műsoros estjéről

(1933. február hó 18.)

A Szocialis Missziótársulat sátoraljaújhelyi szervezete e hó 18-án szombaton este lépett a nyilvánosság elé első nagy műsoros estjével.

A Vigadó előtere villanyfényben fűdik. Nézők kíváncsi tömege az épület előtt. Az elősuhanó autók mélyéből hófehér ruhájú szende bakfisok, ragyogó szépségű asszonyok, deli ifjak, tiszteletet parancsoló élemedettek lépnek ki. A nagy terem alig bírja befogadni az érkezőket. Ez a külső kép.

A színház nézőtere kaleidoszkópszerűen színes. — Pompázó estélyi toalettek, katonai egyenruhák, frakkok, fehér plasztikonok, komor szmokingok. A levegőben Coty illatárja birkózik d'Orsayval, Houbiganntal.

Boldog békei idők hangulata mindentűt. A szegénység szeretete egy nagy, áldástosztó szívvé kovácsolta össze a trianoni koldus, Sátoraljaújhely társadalmát.

Páholyokban, földszinten a megye és város előkelőségei. *Bernáth Aladár* Zemplénavármegye főispáni teendőikkel ideiglenesen megbízott alispánja, *Payer Ferenc* r. k. püspöki helynök papsága élén, *baró Waldbott Frigyes*, ifj. gr. *Mailáth József*, br. *Sennyey István*, utóbbiak *nejeikkel*, *Damjanovich Ágoston* g. k. főesperes, dr. *Chudovszky Móric* udvari tanácsos, dr. *Orbán Kálmán* polgármester családjáikkal, *Haut János* alezredes, *Pókai Antal* várm. testnevelési felügyelő, *vitéz Zirczy József* csendőrnagy, dr. *Neuhauser Frigyes* gimn. igazgató, *Lehoczky Sándor* ny. kuriai bíró, a katonaság, csendőrség, vándorosság magasrangú reprezentánsai és végeláthatatlan számban mindenki és mindenki, aki csak valamit jelent a társadalmi életben.

Mire az első gongyűtés megszól-

al, pontosan fél 9 órakor, már mindenki a helyén.

Méltóságteljesen szétjárul a piros bársony előfüggöny és a délszaki virágokkal diszitett, előkelő izléssel berendezett színpadon ott áll frakkosan, korát meghazudtoló frissességgel dr. *Chudovszky Móric* közházi igazgató.

Őt köszönti az első taps. Megnyitó beszéde rövid, tömör. A vendéglátó szeretetével üdvözlö az egri vendégeket, akik eljöttek ide, ebbe a szerencsétlen sorsu végvárba, hogy közreműködésükkel elősegítsék a Missziótársulat karitatív ténykedéseit.

Még zeng az egrieknek hódoló, tisztelgő taps, amikor *Négyessy Árpád*, az érseki jogakadémia hallgatója lép a rivalda elé. Modern költők verseit mondja. A súlyos versek filozófiai igazsága tiszta, szép előadásban került a közönség elé; méltóan a versekhez és azok költőjéhez.

A műsor következője ifj. gróf *Mailáth Józsefné*. Tisztán és erő-

telés nélkül csendülő hang, a művészi finomságok összekötte az éneklés természetességével, magasabb muzikalitás, mély átérzés és tomboló tetszés. Ezek jellemzik énekszámait. „Ave Maria”-ja olyan áhitatos volt, mintha a sixtusi kápolnában énekelte volna és nem a könnyű muzsa pajzán csarnokában.

Dr. *Urbán Gusztáv* komoly elmékedése következik a főiskolai ifjuság nevelésének eszményeiről. Előadásában az atya szerető gondossága párosult az igazi tudós elmélyülésével.

Majd földit köszönt a publikum. Ifj. *Nagy Béla* zeneakadémia hallgatót, dr. *Nagy Béla* nagyrahivatott fiát, Keéri-Szánthó Imre kiváló tanítványát. Technikája könnyű, precíz és mindent kifejező, zongorajátékának értékmérője a közönség tüntetőn megnyilatkozott tetszése.

A zongoraszám után *Cholnoky Márta* következik, aki saját verseit szavalja. Versei csupa beszédes

Szell József búcsúztatása

a vármegye rendkívüli közgyűlésén

— Erdemeit jegyzőkönyvében örökitette meg a törvényhatósági bizottság s őszinte elismeréssel és sajnálattal vett tőle búcsút —

Zemplénavármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi február hó 21. napján d. e. 11 órakor *Bernáth Aladár* alispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

A rendkívüli közgyűlés egyedüli tárgya a m. kir. közigazgatási bíróság másodelnökévé kinevezett *Szell Józsefnek*, a vármegye volt főispánjának búcsúztatása volt.

A részletes közgyűlési tárgysorozat egyébként a következőképen szökött:

1. M. kir. Belügyminiszter ur 5216. eln. számú leirata, melyben tudatja, hogy a Kormányzó Ur Ó Főméltósága az 1932. évi december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával dukai és szentgyörgyvölgyi *Szell József* Abauj-Torna és Zemplénavármegyei főispánját, abaujornavármegyei főispáni állásától, zemplénavármegyei főispáni állásában való meghagyása mellett felmentette.

2. M. kir. Belügyminiszter ur ad: 457. eln. számú leirata, melyben tudatja, hogy a Kormányzó Ur Ó Főméltósága az 1933. évi január 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával dukai és szentgyörgyvölgyi *Szell Józsefet*, Zemplénavármegye főispánját ezen állásától felmentette és *Bernáth Aladár* alispánt a főispáni teendők ellátásával megbizta.

3. 837/1933. Dukai és szentgyörgyvölgyi *Szell József* ur Óméltóságának a Törvényhatósági Bizottsághoz intézett búcsúlevele.

szinfolt, könnyes zokogás, fájdalom lemondás, semmi pátosz. A szenvedélyek ha fel is lobognak benne, inkább melancholikus mint dacosan lobognak. Az a bizonyos szerény poéta, aki fájdalmak szent tűzét hordja szívében.

A nivós műsor második részében első *Szongott Ervin* jöghallgató. Dalokat énekelt gitárkísérettel. A romantika eszközeivel dolgozott. Egy nagy varázsló, mert a régi sanszonok előadásával a boldog békeidők hangulatát varázsolta a nézőtérre.

Ezután *dr. Petrő Kálmán*, Eger megyei város országgyűlési képviselője tart előadást az ifjuság jövőjéről és a gazdasági válságról. A kitűnő szónok olyan eszmékről beszélt, amelyeknek szolgálatában mindannyian szolidárisak vagyunk. Ennek volt kifejezője az a nagy taps is, mely előadása alatt és utána tüzesen zengett.

Utána ismét *iff. Nagy Béla* zongoraszáma következik; semmivel sem kisebb művészettel és sikerrel, mint a program első részében.

Most egri dalköltő, *Böck Sándor* jöghallgató a soros. Melódiáiból a régi magyar szerelmi líra csendül,

A tárgysorozat rendjén annak két első pontja tudomásul vétetvén, *Mizsák József dr* vármegyei főjegyző felolvasta a távozó főispán búcsúiratát.

A búcsúirat felolvasását követően *dr. Mizsák József* vármegyei főjegyző felolvasta a Törvényhatóság kisgyűlésének határozati javaslatát, mely szerint a törvényhatóság sajnálattal vegye tudomásul *Szell József* főispán urnak a törvényhatóság éléről való távozását s ugyanakkor őszinte elismeréssel adózzék értékes működéséért, melyet a vármegye érdekében kifejtett. A kisgyűlési javaslat kiemeli, hogy *Szell József* főispán a közel 8 év alatt, melyet törvényhatóságunk élén töltött, a közigazgatást jobbra és gyorsabbá tenni, annak közszolgálati és erkölcsi színvonalát emelni törekedett, munkalkalmak teremtésével pedig a mai válságos és igen sulyos idők terheit elviselhetővé tette, ami mellett tiszteletreméltó intencióival, nagy tudásával és faradhatatlan munkabíráásával a törvényhatóság tiszteltét érdemelte ki. A kisgyűlési javaslat végül azt tartalmazza, hogy *Szell József* távozásánál mégis jóleső érzésként hat a törvényhatóságra az a tudat, hogy *Szell József* mint a m. kir. közigazgatási bíróság másodelnöke, új munkakörében hatványozott erővel szolgálhatja majd a köz és a haza érdekeit.

Mindezekhez képest javasolta a mikor sziv adja szívnek szívesen Hovatovább éjféltre jár az idő. És a máskor türelmetlen ujhelyi közönség nyugodtan ül a helyén és tapsol sokat és szeretettel ismételteti a műsört befejező számot, amit az egri jogászok zenekara ad elő, a jazz divatos hangszereinek, kellő groteskséggel, ami azonban nem ment a művészet rovására.

És most még néhány elismerő mondatot a láthatatlan szereplőkről, akiknek agilitása hozta létre az estét. A díszes névsor *Mattyasovszky Kálmán* vm. tb. főjegyző, *Stumpf György* rk. püspöki titkár, *Kuharik Gyula*, a Nemzeti Hitelintézet fiókgazdátja, *Hanzely István*, ugyanezen intézet főtitkárja, *Dr. Szilágyi György* r. k. iskolai tanító. Az ő nevükhöz fűződik, mint az estély fáradhatatlan előkészítőihez és rendezőihez a nagy erkölcsi és anyagi siker.

Mindezekhez képest javasolta a

A műsoros estét a Vigadóban bál követte. Minden színes leírásnál szebben beszél ez a két tény: legalább 100 pár táncolt és a mindvégig emelkedett hangú táncmulatság reggel fél 7 órakor ért véget.

A műsoros estét a Vigadóban bál követte. Minden színes leírásnál szebben beszél ez a két tény: legalább 100 pár táncolt és a mindvégig emelkedett hangú táncmulatság reggel fél 7 órakor ért véget.

A műsoros estét a Vigadóban bál követte. Minden színes leírásnál szebben beszél ez a két tény: legalább 100 pár táncolt és a mindvégig emelkedett hangú táncmulatság reggel fél 7 órakor ért véget.

kisgyűlés, hogy a törvényhatósági bizottság *Szell József* érdemeit jegyzőkönyvében örökitse meg és hozzá búcsúiratot intézzen.

Ehhez a kisgyűlési határozati javaslatához elsőnek *dr. Emődy László* ny. kir. törvényszéki tanácselnök, th. bizottsági tag kért szót s a következőket mondotta:

„Tekintetes

Törvényhatósági Bizottság!

Aki a legutóbbi 7-8 év folyamán esténként gyakrabban megfordult a város főútvonalán s eközben elhaladt az ősi vármegyeháza előtt, akár estéről-estére megállapíthatta, vajjon a vármegye élete teljes-e, vagy nem? — csak olyanformán, amikor egy futó pillantást vetünk a kifüggesztett hőmérőre s leolvassuk róla a légkör hőmérsékét.

Ha láttunk egy sor kivilágított ablakot ott a főispáni soron, mindjárt tudtuk, hogy ennek számunkra külön értelme, külön jelentése van, — hogy ez azt jelenti: otthon a főispán, vagy rokonértelmű szóval helyettesítve e helyzetjelentés első szavát: dolgozik a főispán.

Akárhogy mondtuk is, mindenképp igazat mondtunk és tulajdonképpen ugyanegyet fejeztünk ki vele, mert *Szell József* és a munka, a munkaszeretet, a munkaenergia egy és ugyanaz.

Mikor idejött az a híre előzte meg hogy bár nagyon határozott és kemény kötésű politikus s a kormány akaratának megalkuvás nélkül való képviselője, egyúttal azonban a munka embere, a kötelességteljesítés s emellett a modern közigazgatás avatott munkása.

Ezek az előzetes hírek alapján helyesen tájékoztatták a közvéleményt.

A mi főispánunk nemcsak erőskezű, hanem egyszersmind ezerszemű vezetőnek is bizonyult s egyúttal olyan energiaforrásnak, amely a lefolyt nyolcadfél évben kiapadhatatlan bőséggel táplálta és hullámoztatta itt az élet vizeit.

Nehéz időkben jött ide. Mikor elfoglalta a főispáni széket, szétfoszlott már egy csomó reménységünk, amit a gyors kibontakozás az országnak elesett helyzetéből való gyors kiemelkedése tekintetében tápláltunk. Nem volt Rothermere akció, az emberek nem beszéltek még a revízióról. Csak valami nyomasztó tudata borongott bennünk annak, hogy valahogy nem jól van ez így, ahogy most élünk s hogy valami fordulatlak kellene elkövetkeznie napjaink egymásba folyó szürkeségében, hogy levegőhöz jussunk, föl-téve, hogy a jó Isten bölcsessége és kegyelme még életet tartogat számunkra. De hogy ez miként válhatnék valósággá: e hogyan tekintetében csak sóhajtoztunk, tündödlünk és tanácstalankodunk.

Nem akarok abba a hibába esni, hogy mindazt, ami haladást jelent vármegyénk és e város életében, egyetlen embernek: volt főispánunknak a javára irjam. Feladatomat akként fogom fel, hogy én most, bár helyi szűkebb keretekben, történetet, tehát igazságot írok. Ezért óvakodni fogok attól, hogy a valóval ellentétes színeket használjak *Szell József* arcképének megfestésénél.

Nein fogom pl. azt állítani, hogy főispáni pályafutása zökkenésmentes volt, hogy neki minden sikerült, amihez hozzáfogott, hogy minden elgondolása helyes volt, — hogy mindenkit kezdettől fogva helyesen ítél meg s hogy ne lett volna olyan, amiben tévedett, aztán: hogy ne lettek volna olyan kérdések, amelyeknek megoldása esetleg jobban sikerült, ha letompítja az eleve mutakozó vagy közben kiütközött ellentéteket s akaratát némileg lefektetve, inkább a békés kiegyenlítés utját keresi.

Ezeket én mind nem állítom, de igenis állítom azt, hogy kényes pozíciójában igyekezett mindig *férfiasan* megállni s a legnehezebb viszonyok között is tudott a jóformán naponként változó kormányérdekek kielégítésén és a vármegyei, városi és községi igazgatás zavartalan rendjének biztosításán tul is *maradandót* alkotni.

Ezt az állítást azonnal bizonyítom is. Van ennek a megcsonkított vármegyének egy ősi kincse: a világhírű *Tokajhegyalja*. Költők énekeltek róla, tudósok tanulmányozták, nemzetünket hirtől is alig ismerő népek fiai melegedtek bora tüzenél. De mig így hazában és e hazán tul nagy volt a becsülete, olyan elismertetéshez, amely biztos jólétet, gondtalan megélhetést jelentett volna számára, a boldogabb időkben sem tudott jutni. Már a világháboru kitörése előtt évekkel, sőt évtizedekkel lételelapjaiban rendítette meg egy óriási katasztrófa: a filoxera pusztítása. Nagyigazán írja erről a sorscsapásról Tállya költő-fia *Imrey*, írői nevén Zempléni Árpád:

„...Pusztul Tokaj, haldoklik a borág, Bacchus öregszik, — a furmint kiveszt! Ez van felírva hegyhátak előtt, A rémült ég boltján ez sáppadoz, Ezt siratják a roskadt háztetők, Erről sóhajt a szél bokraihoz.

A föld szegényül, kincseket nem ad, Sőt minden régít lassan visszaszed; Minden ajándékát, adott szavát: Kedélyt, bort, ifjuságot, kenyeret...”

Nehéz volt kiheverni e pusztulást, de kihevertük. A romok felett új élet indult meg s igazán bámulatraméltó igyekezettel lefolyt egy olyan szőlőtelepítési akció, amely a Hegyalja bortermeletét helyreállította, sőt fel is fokozta. Épen itt volt a baj, mert az értékesítés megszervezése elmaradt. De a nép, a Hegyaljának a szőlőmunkából élő népe szempont-

jából nagy jelentett a szőlőművelés, jelentette az életlehetőséget a mindennapi kenyeret s a szempontból is csökkentett árkajánlást.

A világháború és Trianonnak kellett hogy amit a természet szűke nem tudott tönkretenni, hogy azt az emberi akarat emberi szorgalom helyre ne hozza a megmaradt és új életre az életremény és életlehetőség összeroppanjon, most már természeti csapás, hanem az ember magyar határokra emelkedettől eredő megcsonkítás u. n. utódállamok: a kisajánlhatatlan kapzsisága, a kitalálók elvakult rövidlátása s államok merev gazdasági elzárása miatt.

Itt kapcsol bele *Szell József* neve a Tokajja történetébe. Jön egy főispáni a legcsekélyebb személynékeltség nélkül, meg fogja a lenyul a bajok gyökeréig s szervezi a segélyakciót Tokajja talpraállítására. Meretiani, hogy ez a segítség a hetedik órában jött. Ha meg a Hegyalján bortermelet, ak köszönhetjük. Nincs meg a rá, de engedjék meg, hogy az energiáért, amellyel *Szell József* ebbe az ügybe belelépet a nyilvánosság előtt őszinte elismeréssel adózzam neki, azok nevében, akik az igazságot megváltását mindennél becsülik.

A közönségek köszönhet a távozó főispán vasenergiájának. Köszönje róla, hogy el-lensége voltaszas fontolgtatásnak, — a habozó és a döntést kerülőgtatásnak tudniillik, amelyre keleti az akadályokat s ezektől való félelmében tul az elhatározásig, első a cselekvés alkalmát. Pedig ő maga gyorsan s mindennek a végére járnó gyorsaságot követelt magától is, akiknek együttes moái alakul ki a közigazgatás. *Tempógyorsító* tevékeniségem ezt a rövidség talán eléggé jellemzően.

Ennek tempógyorsító tevékenységnek egy eredményét idézhetném. Elmondhatnám, hogy folyt be erősen cselekvőleg azaz kátyujában megrekedt tervek kiemelésébe és előállításába. Nem szeretett tétlenül végezni. Szerette a gyorsan elmentett a pontos, a szolid élet is, s ilyenkor derült ki: mindenhez ért ez a lázas gyorsan dolgozó férfi.

Mikor a Tudományos Akadémia év őszén Szépművészeti Társaság emlékhalmán azaz Zinczy-emlék-ünnepet tartott az előleges tennivalók helyszínén való lebonyolítását kérte fel, alkal-mam volt *Szell József* munkájá-

jából nagy jelentett a szőlőművelés helyettesítése, jelentette az életlehetőségek a mindennapi kenyeret s orvosi szempontból is csökkentett bajokat, különösen mérsékelt kivándorlást.

A világháború és Trianonnak kellett jónak hogy amit a természet sugallta nem tudott tönkretenni hogy azt az emberi akarat és emberi szorgalom helyre ne állítsa a megmaradt és új életre lett életremény és életlehetőség összeroppanjon, most már nem természeti csapás, hanem az ez a magyar határoknak emberektől eredő megcsönnyítése u. n. utóállamok: a kisméretű elvakult zsizsága, a baktatók elvakult rövidlátása államok merev gazdasági elzárása miatt.

Itt kapcsolódik Széll József neve a Tokajja történetébe. Jön egy főispáni a legcsekélyebb személytelenség nélkül, meg fogja a bajok gyökeréig s szervezi a segélyakciót Tokajja talpraállítására. Merem azt, hogy ez a segítség a hetedik órában jött. Ha még a Hegyalján bortermeles, ak köszönhetjük. Nincs megbi rá, de engedjék meg, hogy az energiáért, amellyel Széll József ebbe az ügybe belelépett a nyilvánosság előtt őszinteséssel adózam neki, leg azok nevében, akik az igazságot megvallását mindennél becsülik.

A köz állatokat köszönhet a távozó főispán vasenergiájának. Köztudott róla, hogy elensége volt az ország fontolgatásnak, — a habozó és a döntést kerülő gondolatnak tudniillik, amelyre tekerj az akadályokat s ezekről való féltelmében nem az elhatározásig, elszá a cselekvés alkalmát. Még pedig ő maga gyorsan szemlél mindenek a végére járni, a gyorsaságot követelt meg tőle is, akiknek együttes munkájából alakul ki a közigazgatás. *Tempógyorsító* tevékenységem ezt a rövidség okát talán eléggé jellemzően is.

Ennek a gyorsító tevékenységnek egy eredményét idézhetném. Elmondhatnám, hogy megfolyt be erősen cselekvőleg az ország kátyujában megrekedt tervek kiemelésébe és megvalósításába. Nem szeretett féltve végezni. Szerette a gyors mellett a pontos, a szolid elhatározás, s ilyenkor derült ki: mindenhez ért ez a lázas gyorsaság dolgozó férfi.

Mikor a Tudományos Akadémia év őszén Széppalmon országos Kazinczy-émléknepet rendezett az előleges tennivalóknak helyszínen való lebonyolítását kérte fel, alkalmam volt Széll József munkájá-

ban látni. Ez pedig nem abból állott, hogy egy, titkárjának vagy másnak kiadott rendelettel — bocsánat a kifejezésért! — alvállalatba adta volna a helyszíni rendezést s aztán tovább mit sem törődött volna dolgokkal. Nem: többünk társaságában kiment Széppalmonra, kiválasztotta a felállítandó diszatór helyét, kijelölte az ünneplő közönség közlekedésére szolgáló utakat, hol mérőléccel, hol lépéssel mért le távolságokat, általában tett-vett, mint valami buzgó munkavezető s eközben hol korholt, hol buzdított, sőt még arra is ráért, hogy a park új utburkolatának minőségét megvizsgálja.

Nem tarta a kötelességszegést s a maga hatáskörében üldözte a közéleti tisztátalanságot. Felismerte a munkanélküliségből eredő óriási szociális bajokat, a lehetőség határai között küzdött ezek ellen, szervezte és ellenőrizte a nyomorakciókat.

Ellensége volt az oktan pazarlásnak, de ha valamely szerinte érdemes célt kellett támogatni, különösen, ha szélesebb társadalmi rétegek megsegítéséről volt szó, akkor mindig megnyilatkozott erélye is, ötletessége is a segédesszközök előteremtésében.

A hatósági tekintély védelmében messze el tudott menni, de ez nem állott ellentétben nála a kismemberek meghallgatásával, akik, ha egyszer megered a nyelvük, rendszeren egy-egy hatóság intézkedésével, eljárásával felidézett sérelmüknél kötnek ki. Hozzá szabadon bejárhatott mindenki s előadhatta, ami a szívet nyomta.

Pedig nem tartozott a demokraták közé. Egyéniségének zárkózottságánál fogva nem élt azokkal az előnyökkel, amelyek a társasárintkezések emberét sokszor játszva segítik át a kormányzás akadályain. Hogy ezt tegye: egyéniségét kellett volna megtagadnia. Erre pedig nem volt kapható.

Azért még sem lehet azt mondani, hogy főispáni gestióiban a szív sugallatától elzárkózott volna; hogy csak a politikai célszerűségnek, az államérdeknek, a gyakorlati észnek volt előtte becsülete. Az ellenkezőről bizonyára nem egy ember tudna tanuskodni: akiket felkarolt, támogatott, megsegített . . .

Mindenesetre el lehet tündönni rajta, — bárha e tündődés gyakorlati haszonnal nem is jár — mit tehetett volna a vármegyéért boldogabb időkben az ő kimeríthetetlen tettereje, amikor még a Kárpátok őrizték egy boldogabb nagy ország: Nagy-Magyarország nyugalmát, amikor Sátorajajhelytől a határig, akár Mezőlaborc, akár Lavocne irányában 100—120 kilométerre jutottak vonatjaink s volt pénz, munka, a szívekben megelégedés, az emberekben életkedv.

Pályafutásának itteni vezérérdését felölelő szakasza így is érdemes arra, hogy a vármegye évkönyveiben megörökíttessék.

Emödy László dr ny. kir. törvénytudományi tanácselnöknek, a törvényhatósági bizottság köztisztviselőiben álló tagjának minden tárgyalogossága mellett is meleghangú, értékes gondolatokban bővelkedő és *Széll Józsefnek* maradandó érdemeihez és kimagasló egyéniségéhez méltóan előkelő, finom tónusu beszéde igen mély benyomást tett a törvényhatósági bizottság tagjaira.

Emödy László dr beszédének elhangzása után *Dubay István dr* törvényhatósági bizottsági tag szólt fel felszólalását több ízben szakította meg elnöklő alispán erélyes figyelmeztetése és a bizottsági tagok helytelenítő közbeszólása. *Dr. Dubay István* a kisgyűlési javaslattal szemben napirendre térést indítványozott a főispáni búcsúirat felett.

Harsányi Gyula dr m. kir. kormánytanácsos, ny. táblabíró, valamint *Strisovszky Mihály* hercegi plébános bizottsági tagoknak *Dubay dr* napirendre térési indítványát helytelenítő felszólalásai után a rendkívüli közgyűlés négy szavazat ellenében s így csaknem teljes egyhangúsággal hódolva *Széll József* elvitathatatlanságát és elévülhetetlen érdemeinek, elfogadta a kisgyűlési javaslatot és kimondta, hogy *Széll József* távozását sajnálattal veszi tudomásul, az ő érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti és hozzá búcsúiratot intéz.

Végül *dr Asztalos Kálmán* th. biz. tag indítványára a törvényhatósági bizottság elhatározta azt is, hogy *Emödy László dr.* beszédét teljes terjedelmében beiktatja közgyűlési jegyzőkönyvébe.

Felment a kenyér ára

Az alispán és a polgármester erélyes intézkedései az indokolatlan áremelés ellen

Az elmúlt hét egyik reggelén meglepetésre ébredt Sátorajajhely város közönsége.

Felment az ára a péksüteménynek és lényegesen megdrágult a kenyér.

A fogyasztóközönség meglepetése, hogy indokolt volt, azt nem kell különösebben alátámasztani, viszont azt sem kell jelzőkkel ékiteni, hogy a pékek koncentrikus áremelése az ellenszenv milyen mérvét váltotta ki ebben a ma nehéz időkben, amikor a mindennapi kenyérért valósággal küzd a mező és szőlőgazda, tisztviselő, kereskedő, más szakmabeli iparos és ezrével ödög az utcán a munkanélküli.

A kérdésre, szabad volt-e emelni a kenyérrakat, nem felelünk, ha-

nem átadjuk a szót az arra illetékesebbeknek *Bernáth Aladár*nak Zemplénavármegye főispáni teendőkkel megbízott alispánjának és *dr Orbán Kálmán* polgármesternek.

Bernáth Aladár alispán nyilatkozata a következő:

— Amint tudomást szereztem a kenyérrak emeléséről, azonnal felhívtam a város polgármesterét, hogy az áremelést ellensúlyozó hatósági beavatkozásokat haladéktalanul tegye meg. Hiszem, hogy az intenzív beavatkozásnak napokon belül látható eredménye lesz és a pékek a normális szinten fogják újra megállapítani a kenyérrakat. Ha azonban a pékek részéről nem látnám a megértést és a kereseti lehetőségek nehézségeinek kellő méltánylását, úgy lesz módom, hogy a köz intencióinak érvényt szerezzek. Egyelőre ennyi a mondanivalóm a nyilvánosság számára.

Dr Orbán Kálmán polgármester:

— Az alispáni leirattal egyidejűleg magam is intézkedtem, hogy a nehéz gazdasági helyzetet és a rossz megélhetési viszonyokat nem honoráló kenyérrak változtatás ellen a szükséges hatósági intézkedések megtéessenek. Utasítottam a pékeket, mutassák be áralkulációjukat. Azt megfelelő ellenőrző szakértőkkel felülvizsgáltatom. Közbelépésünknek azonban már is van pozitív eredménye, mert a pékek összesége első felhívásomra is már hajlandónak nyilatkozott a kenyér árát 2 fillérrel különként mérsékelni. Még azt kívánom hangsúlyozni, hogy Sátorajajhely város közönsége nyugodt lehet. Minden rendelkezésemre álló eszközzel meg fogom akadályozni az olyan igyekezetet, mely a mai viszonyok között nem méltányos és csak egyéni érdeken épül fel, figyelmen kívül hagyva az általános szempontokat és érdekeket.

A köz érdekét szolgáló eme két súlyos nyilatkozathoz nincs és nem lehet hozzátenni valónk.

Izléses névjegyeket készít a „Zemplén”-nyomda

KINCS
SZÁRAZ ANÓD
és zseblámpa elem
SAVMENTES
TARTÓSSÁGBAN
UTÓLÉRHETETLEN

H I R E K.

— **Az alispán a Johannita rend lovagja.** Oszkar porosz királyi herceg a Johannita Lovagrend káptalanjának hozzájárulásával *Bernáth Aladár*t vármegyénknek a főispáni teendők ideiglenes ellátásával megbízott alispánját a lovagrend tiszteletbeli lovagjává kinevezte.

— **Kitüntetés.** A kormányzó, a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *gróf Hoyos Viktor* sárospataki főszolgabírónak, a közszolgálatban s a közéletben negyedszázadon át szerzett érdemeiért, elismerése tudtul adassék. A magas kitüntetés a vármegye egyik köztisztviselőjében és közszereplőjében álló főszolgabíróját érte és így természetes, hogy osztatlan örömet okozott.

— **Halálozás.** *Nagymuzsalyi és nagykaszonyi Székely László* földbirtokos, Zemplénavármegye volt szolgabírója f. hó 17-én, 47 éves korában Budapesten váratlanul elhunyt. Holttestét Nyirbogdányba szállították, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Egyházi kinevezés.** *Seredy Jusztinián* biboros hercegprimás, az „Actio Catholica” elnöke, *Mayer Geyza* erdőhorvátii esperesplébánost a szociális és karitatív szakosztály tanácsosává kinevezte.

— **A tokaji járásbíróság új elnöke.** A kormányzó, az igazságügyminiszter előterjesztésére *Borbély Gyula dr* miskolci járásbíró a tokaji járásbíróság elnökévé kinevezte.

— **Gör. katolikus Négyelet műsoros teadélutánja** vasárnap e hó 26-án délután 6 órakor lesz megtartva a katolikus olvasókör helyiségeiben. A teadélután jótékony célt szolgál. Egy teajegy 60 fillér.

— **A Carolinum leánynevelő intézet** csütörtöki farsangi előadását a korábbi évek tradícióihoz híven kedély, siker és hatalmas előkelő közönség jellemzik. A „tiszteendő Nővérek” agilitása ismét felejthetetlen élményt szerzett a hallgatóságnak.

— **Emberölés csempészet közben.** Csehmegszőlőt Borsi község mellett elhúzódon uton revolverből rálőttek Szlama Bogumil szolgálatot teljesítő cseh pénzügyőrre. A magyar csendőrség közbenjöttével lefolytatott nyomozás eredményeként a sertéscsempészek Székely József és Molnár Gyula felsőberecki községbeli legények személyében kézrekerültek. A gylkosságot ezek, kettőjük valamelyike követte el. Mindketten már az ügyészség itteni fogházában vannak.

ASPIRIN
TABLETTAK
rheumatikus fájdalmaknál
és meghűléseknél

— **Vármegyénk iparosága az országos gyűlésen.** A kereskedelemügyi miniszter most tette közzé az IPOK közgyűlésének tagnévsorát. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamrához tartozó Zemplénavármegye iparosságát, a közgyűlésen a következők képviselik: *Poós József* cipész, *Rilyák János* kőművesmester Sátoraljaujhely; *Kaczán Gyula* borbélymester; *Kovács Lajos* kőművesmester Szerencs.

— **Kik kapják a húsz-ezer dollárt?** Erre a kérdésre felel a Sziházi Élet, amikor bemutatja azoknak a hölgyeknek a fényképét, akik a Chicago Tribune húsz-ezer dolláros szépségversenyén részt vesznek. Incze Sándor hetilapjának ez új száma beszámol ezenkívül minden nevezetes sziházi eseményről prózában, versben és képen. Mellékletei: Rádió műsor, Kotta, Kézimunka iv, Gyermekujtság. Egyes szám ára 60 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII Erzsébet-körut 7.

— **Városi mozi.** Bemutatásra kerül febr. 28-án és márc. 1-én, *A legszebb kaland* 9 felvonásos zenés vígjáték, elsőrangú szereplőkkel. — Márc. 2-án, *Gyilkosság történet* c. hangos dráma kerül vászonra, 8 felvonásban.

— **Egy biztos tip.** Fejfájás ellen hatásos szer az Aspirin! De tudja-e, hogy igen jó hatású más esetekben is! Erősíti a szervezetet a meghűléses megbetegedés elleni védekezésben és megszünteti a reumatikus fájdalmakat. Hogy azonban csalódás ne érje, kérje mindig az eredeti csomagolást a Bayer-kereszttel.

Ujjalakult

a város képviselőtestülete

Bernáth Aladár Zemplénavármegye alispánja Sátoraljaujhely megyei város képviselőtestületének ujjalakítását február hó 21. napjának d. u. 4 órájára tűzte ki.

Az alispán a közgyűlésen való megjelenésében akadályozva volt és ezért a közgyűlésen helyettese, *dr. Mizsák József* vm. főjegyző elnökölt.

A virilis és a választott képviselőtestületi tagok névsorának felolvasása után, *dr. Mizsák József* megalakítottak jelentette ki a képviselőtestületet és a nagyszámú testületi tagokhoz üdvözlő beszédet intézett.

Dr. Mizsák József rámutatott arra a kétszeres feladatra, ami szegény városokban a képviselőtestületi tagokra nehezedik. Kérte a bizottsági tagokat, hogy minden ügyben csak a város érdekeit tartásuk szem előtt, állásfoglalásukban mellőzzék a politikai, vallás- és más ilyen mellékes szempontokat és mindannyiukat hassa át a felelősségérzete.

A rövid, de pregnáns üdvözlő beszéd a jelenlévőkre mély hatást gyakorolt.

— **Az új amerikai elnök az emberi humanizmusról.** Roosevelt, az új amerikai elnök — mint Newyorkból jelentik — nyilatkozatot tett, amelyben azt kívánta, hogy az emberi humanizmus erőteljesebben érvényesüljön a közéletben. Az amerikai lapok szerint az új elnök nyilatkozata céloz azokra az állapotokra, amelyek többek között az amerikai fegyverházakban uralkodnak. Az amerikai fegyverházak belső életét megrázó erővel elevenítette meg Fejős Pál, az ismert magyar rendező, A szerelmes ördög című hatalmas, németül beszélő filmjében, amelyben 3000 fegyverc lázadásának drámai jelenetei bilincselik le a néző figyelmét. A film főszerepeit Heinrich George, Dita Parlo, Gustav Diessl, Egon von Jordan és Paul Morgan játsszák.

Szőlőoltvány

csakis I-ső oszt. garantált minőségben, pótlásra alkalmas, kapható

Tállyán **Hubay Miklósnál.**
Borfaj 7 fillér, csemege 8 fillér.

A bodrogolaszi bér gazdaság felső majorjában — Bodrogolaszi és a szomszédos Vilmatanán f. hó 27-én délelőtt 1/29 órakor 1 MÁV. cséplőgarnitúra, 1 Greno daráló, 1 kazalozó, 1 cséplőgőzkazán, egyéb apró ingóságok bírói árverésen fognak eladatni.

A Vilmatanán levő termények — zab, búkköny, köles, muhar-mag stb. — esetleg ugyanakkor eladatnak, de árverésen kívül.

Abonyi Sándor
zárgondnok.

Műhely megnyitás!

Értesitem Sátoraljaujhely város közönségét, hogy **Széchenyi-tér 15. szám alatt**

cipésműhelyt

nyitottam,

hol minden szakba vágó munkát olcsón és pontosan készítek Szives pártfogást kér

PETHŐ BÉLA
cipész.

A Futor eredeti gyári áron beszerezhető **Fest Zoltán** drogériájában Sátoraljaujhely.

TÖRKÖLYFŐZŐ SZÖVETKEZET RUM ÉS LIKÓRGYÁR SÁROSPATAK.

Mindennemű égetett szeszes ital legolcsóbb beszerzési forrása.

Kiszolgálás nagyban és kicsinyben.

Gyártmányai:

Rum,
likőrök,
cseresznye, barack,
szilva, törköly és egyéb pálinkák.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a

„Pannonia“ kávéházat

ismét átvettem és f. hó 25-én, szombaton

„Korona“ kávéház név alatt megnyitom

Különleges feketekávé!

Hegyaljai borok!

Estéknként elsőrangú cigányzene.

Figyelmes kiszolgálás.

A n. é. közönség szives pártfogását kérem.

Kiváló tisztelettel

Stein Félix.

Közgyűlési meghívó.

A Tokajhegyaljai Bortermelők Pincészövete

állami ellenőrzés alatt

sátoraljaujhelyi bej. cég

1933. évi március hó 12-én délelőtt 1/21 órakor

Sátoraljaujhelyben a vármegyeháza nagytermében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a tagokat ezuttal tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének bemutatása és tárgyalása.
2. Az 1932. üzleti évről összeállított mérleg- és eredmény-számla bemutatása és azok elfogadása feletti határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az igazgatósági tagok megválasztása.
5. Az értékelőbizottságba egy rendes és egy póttagnak az 1933. évre való megválasztása.
6. Az alapszabályok 20. §-ának 2) pontja alapján előterjeszhető esetleges egyéb indítványok.

Az évi mérleg a Szövetkezet sátoraljaujhelyi üzlet-helyiségében közszemlére ki van téve.

Amennyiben a március 12.-re kitűzött közgyűlés a megjelölt tagok számára való tekintettel határozatképes nem volna, az esetben az alapszabályok 19. §-a értelmében az újabb közgyűlés ugyanazon helyen és időpontban **1933. évi március hó 25-én lesz megtartva**, amikor is a közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozni fog.

Tisztelettel:

Az Igazgatóság.